

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ФММ

протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ФАКУЛЬТЕТУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ
ПРАВА НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського (далі - ФММ) права на вільний вибір навчальних дисциплін (далі - Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського.

1.2. Положення регламентує порядок забезпечення здобувачами вищої освіти можливості вільного вибору навчальних дисциплін в Університеті та формалізує наступні процедури:

- формування Каталогів вибіркового навчальних дисциплін та доведення їх до здобувачами вищої освіти;
- здійснення вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін зі сформованих Каталогів;
- організації вивчення здобувачами вищої освіти обраних дисциплін (формування навчальних груп та визначення форм організації навчального процесу)

1.3. Обсяг вибіркового навчальних дисциплін становить не менше 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для відповідної освітньої програми певного рівня вищої освіти. Тобто, для першого (бакалаврського) рівня – не менше 60 кредитів ЄКТС, для другого (магістерського) – не менше 22,5 кредитів ЄКТС (для освітньої програми обсягом 90 кредитів) та не менше 30 кредитів ЄКТС (для освітньої програми обсягом 120 кредитів), для третього (доктор філософії) – не менше 10 кредитів ЄКТС. Це створює умови для досягнення здобувачем освіти наступних цілей:

- ознайомлення з сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань та розширення чи поглиблення знань в рамках загальних компетентностей;
- поглиблення професійної підготовки в межах обраної спеціальності та освітньої програми, розширення існуючих результатів навчання в рамках загально-професійних чи фахових компетентностей;
- більш повне задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів для потреб суспільства та для розширення й поглиблення підготовки за обраною індивідуальною траєкторією навчання.

1.4. Здобувачі вищої освіти обирають дисципліни відповідно до навчальних планів, за якими вони навчаються. При цьому здобувач вищої освіти має право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших освітніх програм, за погодженням з завідувачем відповідної випускової кафедри.

1.5. В навчальному плані кожної освітньої програми зазначаються вибіркові дисципліни двох категорій: циклу загальної підготовки (Вибіркові освітні компоненти з загальноуніверситетського Каталогу) та циклу професійної підготовки (Вибіркові освітні компоненти з міжфакультетського / факультетського / кафедрального Каталогів).

1.6. Каталог вибіркового дисциплін є систематизованим анотованим переліком дисциплін, які відносяться до вибіркової складової освітньої програми

для певного рівня вищої освіти. Зміст відповідних каталогів дисциплін у вигляді переліку вибіркового дисциплін є додатком до навчального плану.

1.7. Переліки вибіркового дисциплін повинні відповідати принципам альтернативності, змагальності та академічної відповідальності (не припустимо нав'язування певних вибіркового дисциплін в інтересах кафедр чи окремих стейкхолдерів).

1.8. Зміст вибіркового дисциплін повинен відповідати вимогам: актуальність, науковість, дослідницький характер, зв'язок з практикою, враховувати професійну специфіку, а також науково-дослідницьку діяльність викладачів.

1.9. Результати вибору здобувачем вищої освіти навчальних дисциплін зазначаються в його індивідуальному навчальному плані в розділі «Обрані дисципліни» та є обов'язковими для вивчення.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

2.1. На ФММ визначено наступні загальні підходи до формування вибіркового частини навчальних *планів циклу професійної підготовки* всіх рівнів вищої освіти:

2.1.1. До циклу професійної підготовки входять дисципліни вільного вибору з міжфакультетських / факультетських / кафедральних Каталогів (далі Ф – Каталоги). До них входять дисципліни, які беруть участь у посиленні фахових компетентностей, відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності та / або освітньої програми.

2.1.2. Обсяг дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки рекомендується робити не менш 3 кредитів ЄКТС та, за можливістю, уніфікувати (як мінімум в межах одного семестру).

2.1.3. Рекомендується не формувати перелік дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки у вигляді блоків, але можлива впорядкована послідовність вивчення дисциплін відповідно до навчального плану та з урахуванням пререквізитів кожної дисципліни (відповідний запис в графі «вимоги до початку вивчення дисципліни» в анотації дисципліни в Ф-Каталозі).

2.1.4. Обсяг та види аудиторних занять, форма семестрового контролю дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки визначається відповідним навчальним планом.

2.1.5. Кожного семестру, починаючи з другого курсу для бакалаврів та другого семестру для магістрів та аспірантів, здобувач вищої освіти має вивчати не менше однієї дисципліни вільного вибору з Ф-Каталогів.

2.2. Принципи формування факультетських каталогів вибіркового навчальних дисциплін (Ф-Каталогів) наступні:

2.2.1. Послідовність дій по формуванню Ф-Каталогів за освітніми програмами ФММ наступна:

- для розробки та / чи оновлення переліку вибіркового дисциплін циклу професійної підготовки для формування Ф-Каталогів до **01 жовтня** поточного

навчального року на факультеті створюються робочі групи під керівництвом голови методичної комісії ФММ (заступника декана з методичної роботи);

- робочі групи аналізують методичне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення запропонованих викладачами випускаючих кафедр вибіркового дисциплін щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: затребуваність стейкхолдерами (актуальність дисципліни з позицій розвитку відповідної галузі економіки, напрямку наукових досліджень, попит на відповідні компетентності на ринку праці тощо); кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання НПП, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, відгуки здобувачів вищої освіти щодо якості викладання); навчально-методичне забезпечення (програма та силабус дисципліни, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); інформаційно-дидактичне забезпечення (наявність презентацій, відео-матеріалів, демонстраційних матеріалів, зразків тощо), матеріально-технічне забезпечення (наявність обладнання / програмного забезпечення для проведення лабораторних занять / комп'ютерних практикумів);

- перелік дисциплін кафедрального Ф-Каталогу формується в межах відповідної освітньої програми;

- перелік дисциплін факультетського Ф-Каталогу формується в межах відповідної спеціальності (єдиний для всіх кафедр одного факультету / інституту на яких навчаються здобувачі вищої освіти відповідної спеціальності);

- перелік дисциплін міжфакультетського Ф-Каталогу формується в межах відповідної галузі знань, або міжгалузевий;

- обрані робочими групами переліки дисциплін Ф-Каталогів затверджуються Вченими радами відповідних факультетів / інститутів (у випадку міжфакультетських Ф-Каталогів – Вченими радами всіх причетних факультетів / інститутів) та подаються на затвердження Методичною радою Університету в *зручні*;

- затвержені в установленому порядку Ф-Каталоги вибіркового дисциплін розміщують на офіційному сайті факультету / інституту для ознайомлення (наприклад у розділі Інформаційні пакети / каталоги курсів) в січні;

2.2.2. Викладачі, спільно з кураторами навчальних груп, в позанавчальний час проводять для здобувачів вищої освіти презентації вибіркового навчальних дисциплін до початку процесу вибору здобувачами вищої освіти дисциплін. Також, за потреби, надаються консультації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії.

3. ПРОЦЕДУРА ЗДІЙСНЕННЯ ЗДОБУВАЧЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Процедура вибору студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється на початку весняного семестру. Обрані дисципліни вивчатимуться протягом наступного навчального року.

Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів відповідних років підготовки.

3.2. Процедура вибору студентами другого (магістерського) рівня вищої освіти дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється на початку осіннього семестру першого року навчання. Обрані дисципліни вивчатимуться у весняному семестрі того ж року навчання. Магістри академічного профілю дисципліни вільного вибору для вивчення протягом третього семестру обирають на початку весняного семестру першого року навчання. Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів відповідних років підготовки.

3.3. Процедура вибору здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється на початку осіннього семестру першого року навчання. Обрані дисципліни вивчатимуться у весняному семестрі того ж року навчання. Також аспіранти здійснюють вибір на початку весняного семестру першого року навчання: обрані дисципліни вивчатимуться в наступному навчальному році. Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів відповідних років підготовки.

3.4. Вибір дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється наступним чином:

- перший етап – формування каталогу дисциплін вільного вибору та виставлення його на сайті випускових кафедр ФММ, що забезпечують освітній процес за відповідними освітніми програмами. Етап здійснюється відповідальними за методичну роботу кафедри.

- другий етап – ознайомлення здобувачів вищої освіти з процедурою вибору, термінами та каталогами дисциплін вільного вибору. Етап виконується на випускаючих кафедрах кураторами академічних груп.

- третій етап – формування google-форм (заяв, анкет) для здійснення здобувачами вищої освіти вибору навчальних дисциплін. Етап здійснюється відповідальними за методичну роботу кафедри та кураторами академічних груп.

- четвертий етап – здійснення здобувачами вищої освіти вибору дисциплін для вивчення у наступному семестрі/навчальному році. Тривалість вибору – не менше двох тижнів. Етап контролюється кураторами груп/здобувачів з метою забезпечення участі всіх здобувачів вищої освіти у процедурі вибору дисциплін.

- п'ятий етап – опрацювання результатів вибору дисциплін та формування навчальних груп для вивчення кожної дисципліни, враховуючи нормативну чисельність здобувачів вищої освіти в групі, яка становить для бакалаврів 20 – 30 осіб, для магістрів 10 – 30 осіб, для докторів філософії 1-5 осіб. Навчальні групи формуються з врахуванням наявного розподілу здобувачів вищої освіти за академічними групами та потоками.

- шостий етап – в разі неможливості формування навчальних груп для вивчення певної дисципліни нормативної чисельності, здобувачам вищої освіти надається можливість здійснити повторний вибір, приєднавшись до вже сформованих навчальних груп.

3.5. Фінальна інформація стосовно обраних здобувачами вищої освіти дисциплін, кількості груп, їх особовий склад тощо, передається:

- на випускаючі кафедри для формування індивідуальних планів здобувачів вищої освіти;

- на забезпечуючі кафедри для формування педагогічного навантаження викладачів;

- до навчального відділу для складання розкладу занять.

3.6. Нормативна чисельність здобувачів вищої освіти в групах для вивчення дисциплін циклу професійної підготовки складає 15-25 для бакалаврів та 5-25 для магістрів, а для докторів філософії 1-5.

3.7. Якщо здобувач вищої освіти із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно, або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається в деканат із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши відповідні документи. Здобувач вищої освіти, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які завідувач випускаючої кафедри вважатиме потрібними для оптимізації навчальних груп і потоків.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

4.2. Контроль за виконанням Положення покласти на заступника декана з методичної роботи.

4.3. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.

ФОРМА ОПИСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Ф-КАТАЛОГУ

Дисципліна	
Рівень ВО	
Курс	
Обсяг	
Мова викладання	
Кафедра, яка забезпечує викладання	
Вимоги до початку вивчення	
Що буде вивчатися	
Чому це цікаво/треба вивчити	-
Чому можна навчитися (результати навчання)	
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	
Семестровий контроль	